

VAASA
VASA

Sosiaalihuollon liittyminen Kanta-palveluihin

SONetBotnian työpaja Vaasassa 24.5.2018

Toiminnalliset muutokset ja kokemukset sosiaalihuollon ammattilaisen näkökulmasta

Lapsi- ja perhesosiaalityön palvelualuejohtaja Jussi Björninen

Esityksen sisältö

- Näkyvät muutokset
- “Näkymättömät” muutokset
- Miten meni?
- Miten johdettiin / miten olisi pitänyt johtaa?

Helsingin Sanomat 17.5.2018

Kotimaa

Merivartiosto saattoi Vaasan edustalla siikarysään tarttuneen ryhävalaan avomerelle – video näyttää, kuinka valas ui Merenkurkussa

Valas on harvinainen vieras Suomen vesillä. Aiemmat havainnot ovat vuosilta 1978, 2006 ja 2014.

Luetuimmat

JUURI NYT

PÄIVÄ

VIKKO

1. Israel tuhtui hollantilaisesta euroviisuparodiasta – "häpeällistä ja juutalaisvastaista"
2. **HS-analyysi:** Kohu Aku Louhimiehen ohjausmetodeista nousi jälleen – Ohjaajan mukaan Ylen jutussa oli neljä olennaista

Näkyviä toiminnallisia muutoksia

- Koko organisaatio muutettiin uutta sosiaalihuoltolakia ja tulevia palvelutehtäviä mukaillen 1.5.2016 alkaen.
- Näppäimistöt vaihtuivat
- Kirjaamiskoulutukset koko henkilökunnalle (Kansa-koulu)
- Sähköinen rekisteröinti Valviraan aukesi 12/2016
- Ensimmäiset määrämuotoiset lomakkeet tulivat Abilitaan
- **Palvelutehtäväversio Abilitaan 5.5.2017**
- Roolipohjaiset käyttöoikeudet (THL määräys 1/2017) Abilitaan jo luonnoksen pohjalta Abilitaan keväällä 2017
- SoTe-korttien tilaaminen alkoi 9/2017 → Korttikirjautuminen 4/2018

”Näkymättömiä” toiminnallisia muutoksia

- Rekisteriselosteet / Tietosuojaselosteet päivitetty
- Vastaavuustaulukko
- Roolipohjaiset käyttöoikeudet määritelty ja käyttöoikeuksien hakulomake uusittu
- Omavalvontasuunnitelma laadittu
- Jatkuvuus- ja toipumissuunnitelma päivitetty ja liitteeksi lomakkeet paperilla
- Kirjalliset ohjeet asiakastiedon käsittelystä laadittu
- Perehdytysopas laadittu

Tiedot siirtyi Kantaan ensimmäisenä Suomessa 2.5.2018.

Miten meni? (palaute työntekijöiltä)

- "Yhden asiakassuunnitelman kirjaaminen vaatii 124 klikkausta."
- "En pääse kirjaamaan."
- "Onko pakko? Miksi?"
- "Kirjoitin pitkän suunnitelman ja sitten se katosi."
- "En näe sen ja sen tekstejä."
- "Tulosteet näyttää hassuilta."
- "Ohjelma on hidas / kirjaamiseen menee paljon aikaa."
- "Asiakirjaa ei ole ruotsiksi."

Kiitos kärsivällisyydestä ja anteeksi.

Miten meni? (palaute työntekijöiltä)

- Työntekijät kokivat jatkuvat muutokset ja kasvaneet vaatimukset ”klikkauksille” ja määrittelyille raskaana ja perustyötä haittaavana.
- Tässä vaiheessa suurin hyöty on vielä asiakirjojen pysyväisarkistointi sähköisenä, mutta se ei käytännössä tuo vielä mitään hyötyä asiakastyöhön.
- Kanta-käyttöönoton hyödyt näkyvät heille vasta myöhemmissä vaiheissa, mutta vaatii paljon työtä jo nyt. Motivointi on vaikeaa, koska palkinto odottaa vasta myöhemmin.
- Kokonaisuudessaan käyttöönotto on yhtenäistänyt toimintatapoja ja asiakasprosessia.

Miten johdettiin / miten olisi pitänyt johtaa? (havaintoja)

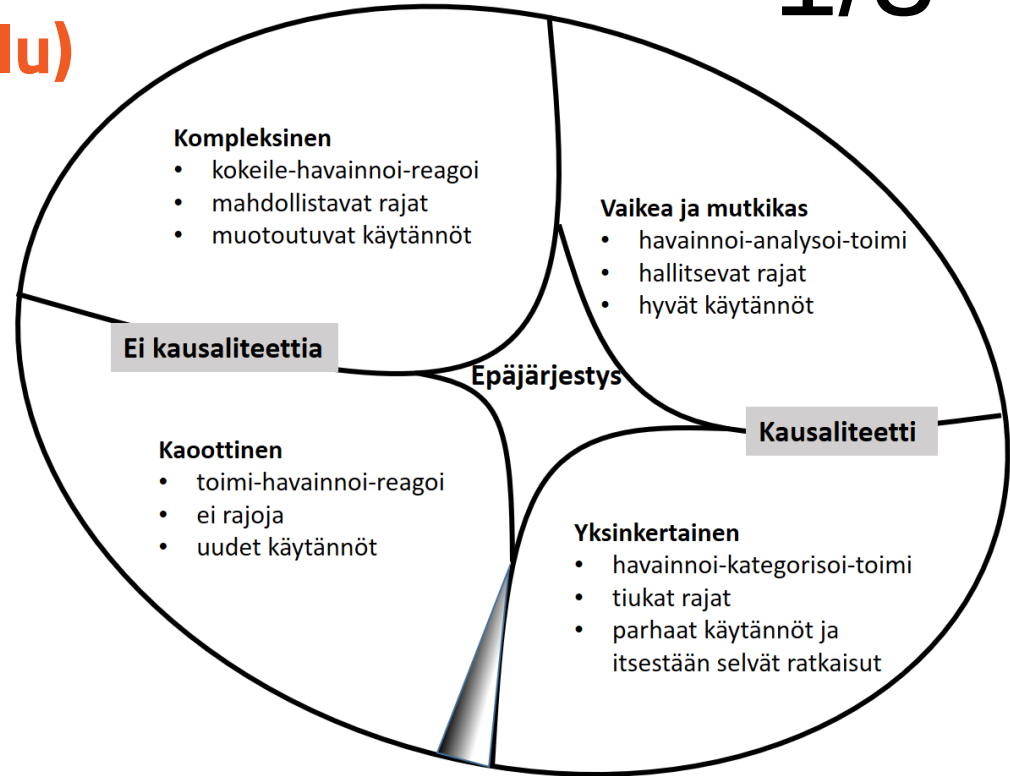
1/3

- Tämä on ensisijaisesti toiminnallinen muutos. En usko, että missään Suomen sosiaalitoimessa on sisäistetty täydellisesti palvelutehtäviä, sosiaalipalveluita, palveluprosesseja, asia-asiaa, asiakkuuksia...
- Kyseessä on kompleksinen muutos, joka vaatii kompleksisuuden johtamista ja kompleksisuusajattelua.
- Ohjeet ja manuaalit eivät ratkaise asiaa pilotoidessa. Kokeile ja korjaa nopeasti.

Cynefin-malli (kompleksisuusajattelu)

1/3

- Projekti oli hyvä esimerkki kompleksisesta ongelmasta, jossa syy-seuraussuhteet pystyi havaitsemaan vasta jälkikäteen
- Liikuimme koko projektin ajan kompleksisella tai välillä jopa kaoottisella alueella, mutta yritimme ratkaista asioita usein yksinkertaisilla keinoilla

Miten johdettiin / miten olisi pitänyt johtaa? (havaintoja) - jatkuu

2/3

- Projektin hallinnan pilkkominen pienempiin ryhmiin oli onnistunut ratkaisu, koska ryhmät pystyivät viemään omia osa-alueitaan eteenpäin itsenäisesti ja kaikki eivät kuormittuneet tiedoilla, joita eivät tarvinneet (ks. seuraava dia). (ns. reduktionistinen lähestymistapa)
- Edellyttää motivoituneita ja asiaan perehtyviä avainhenkilöitä. Sekä substanssista että tietohallinnosta.

Tehtäväkokonaisuudet

2/3

Projekti jakaantuu eri ryhmiin

- Hallinto
- Toimintamallit
- Viestintä
- Varmennekortit
- Tietoliikenne
- Ohjelmisto
- Käyttöönotto

Miten johdettiin / miten olisi pitänyt johtaa? (havaintoja) - jatkuu

3/3

- Teoreettinen lisäkoulutus ei helpota työntekijöiden tuskaa, mutta on välttämätöntä pitkällä tähtäimellä (ks. seuraava dia).
- Vaikeutena oli se, että työntekijöiden on vaikea erottaa mikä on kirjaamiseen liittyvää, mikä asiakastietojärjestelmään, mikä Kanta-valmiuksiin/edellytyksiin, mikä on määrättyä ja mihin voi vaikuttaa?
- Kehittämiseen ja tiedon jalkauttamiseen tarvitaan resurssia myös substanssin sisälle eli käytännön työntekijän/työntekijöiden työaika pitää vapauttaa tätä varten.

Koulutus, perehdytys, seuranta

3/3

Koulutukset	Koulutettavat	Kesto	Vastuu / kouluttaja
Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston verkkokoulu	Sosiaalihuollon ammattilaiset	2 tuntia	Esimiehet/ itseopiskelu
Tietoturva ja tietosuoja Webropol-kysely	Sosiaalihuollon henkilöstö	1 1/2 tuntia	Esimiehet/ Tietosuojavastaava, itseopiskelu
Asiakastietojen käyttö ja sanasto	Sosiaalihuollon ammattilaiset	2 tuntia	Esimiehet/ Itseopiskelu + keskustelu työyhteisössä esimiehen johdolla
Määrämuotoinen kirjaaminen	Sosiaalihuollon ammattilaiset	½ pv + ½ pv	Esimiehet/ Kirjaamisvalmentajat
Järjestelmäkoulutus	Kaikki asiakastietojärjestelmän käyttäjät	½ pv	Esimiehet/ Pääkäyttäjä ja/tai vastuukäyttäjät
Kohti yhtenäistä asiakastietoa - työpajat yhteistyössä Kansa-koulu hankkeen kanssa	Sosiaalihuollon ammattilaiset	1 pv	Esimiehet/ Sosiaalihuollon ammattilainen

Mitä opimme?

- Varaa riittävästi resurssia. Vähän enemmän kuin ajattelit.
- Sitouta avainhenkilöt.
- Toiminnasta vastaavan oltava mukana aktiivisesti, koska eteneminen vaatii jatkuvasti ja nopeasti ratkaisuja.
- Pilko osiin.
- Projektityössä vaikutukset pystytään usein rajaamaan. Tässä vaikutukset ulottuivat laajemmalle kuin osasimme ennakoida.

Mitä opimme? – jatkuu

- Panosta monipuoliseen tiedotukseen. Esim. säännölliset infot – ei vain tiedotteita.
- Vaikka moni asia on säädeltyä ja määrämuotoista, voi käytettävyyteen ja visuaalisuuteen panostamalla saada paljon aikaan.
- Älä yritä ratkaista kaikkea etukäteen. Ole läsnä, havainnoi ja tarjoa tukea, kun muutoksia viedään toimintaan. Reagoi.
- Loppuviimein tämä ei ole projekti, vaan pysyväksi jäävää toimintaa.
- Oli hienoa olla ensimmäisiä Suomessa, vaikka matka oli raskas. Sekä projektin väki että käytännön työntekijät tekivät valtavan työn.

Kiitos!

Kysyttävää?

Etunimi.sukunimi@vaasa.fi

Jussi Björninen 0400-860096